

Årsregnskap for Sivilombudet 2021

Ledelseskommmentarer

Innledning

I henhold til tilpasningene til det statlige økonomiregelverket som Stortingets presidentskap vedtok for den daværende Sivilombudsmannen i 2014, legges det fram et årsregnskap i tråd med kravene som gjelder for departementer, jf. økonomiregelverkets bestemmelser pkt. 2.3.3 og 3.4.

Sivilombudet rapporterer til Stortinget om virksomheten i 2021 i sine årsmeldinger, Dokument nr. 4 (2021-2022) og Dokument nr. 4.1 (2021-2022). Virksomheten fører regnskap iht. kontantprinsippet.

Formål

Sivilombudet er et av Stortingets eksterne kontrollorganer og utfører sin virksomhet i tråd med Lov om Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen (sivilombudsloven) av 18. juni 2021.

Virksomheten har som formål å arbeide for at det i den offentlige forvaltning ikke blir gjort urett mot den enkelte borger og at embets- og tjenestemenn og andre som virker i forvaltningens tjeneste ikke gjør feil eller forsømmer sine plikter. Ombudet besøker også steder der mennesker er frihetsberøvet for å forebygge tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og Finansdepartementets rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av Sivilombudets disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold

Sivilombudet har samlet disponert tildelinger på ca 98,7 millioner kroner på eget budsjettkapittel. Samlet tildeling på kapittel 43 post 01 består av opprinnelig tildeling for 2021, overført mindreforbruk fra 2020, samt kompensasjon for lønnsoppgjør, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. I tillegg har Sivilombudet disponert belastningsfullmakt fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) for utgifter i forbindelse med samlokalisering og administrative tjenester, jf. bevilgningsrapporteringen.

Forbruket er på ca 95,7 millioner kroner. Refusjoner fra Nav på ca 2,8 millioner kroner er regnet med, og innebærer at ombudet har et mindreforbruk på ca 3 millioner kroner i forhold til disponible midler. Mindreforbruket utgjør ca 3 prosent av samlet tildeling for 2021. Beløpet er søkt overført til 2021.

Avviket mellom rapporterte utgifter/inntekter og disponible bevilgninger i 2021 skyldes i hovedsak at har generelt vært noe lavere aktivitet enn normalt på grunn av covid 19-pandemien. Det har vært mindre reisevirksomhet enn normalt.

Nærmere redegjørelse er gitt nedenfor.

Utbetalinger til lønn og annen drift i 2021

Lønnsutgiftene

Ombudets saksbehandlere er virksomhetens viktigste ressurs for å sikre både kvalitet og kvantitet og derigjennom ombudets autoritet og gjennomslagskraft. Våre ansatte er attraktive i arbeidsmarkedet. De senere år har turnover vært på et akseptabelt nivå. I 2021 sluttet fire fast ansatte saksbehandlere og tre studentmedarbeidere, mens tre ansatte gikk ut i arbeidspermisjon. Turnover er noe høyere enn i 2020, og forventes å kan øke ytterligere når arbeidsmarkedet er mer normalt.

Lønnsutgiftene er økt. Med arbeidsgiveravgift mv. og korrigert for refusjoner, beløp lønnsutgiftene seg til ca 70 millioner kroner, mot 66 millioner kroner i 2020 (note 2). Den totale økningen på ca 4,5 millioner kroner i forhold til året før skyldes at vi også i 2021 har ansatt en del flere medarbeidere for å ta høyde for turnover og sykefravær, samt deltidsstudenter, timelønnte og honorarmottakere. Vi har også økt den faste bemanningen i arkivet for å styrke funksjonen der, i stedet for å benytte innleid vikar. Også helårseffekten av lønnsoppgjøret i 2020 inngår. Vi har gjort tiltak i form av lønnsøkninger for konkurranseutsatte ansatte, for å demme opp for turnover og for å kunne tiltrekke oss nye godt kvalifiserte søkere. Utbetalingene til lønn har isolert sett økt med 2,7 millioner kroner.

Årsverkforbruket er økt med 1,68 årsverk fra 2020 til 2021. I økningen inngår virkning av flere ansatte, korrigert for effekter av sykefravær og at enkelte ansatte arbeider i redusert stilling.

I utgiftene til lønn inngår også honorarer, som har vært relativt høye også i 2021 pga. behov for setteombud i saker om Oslo kommune. Utgiftene til honorarer beløp seg til ca 0,45 millioner kroner, hvorav størstedelen er knyttet til setteombud.

Nav-refusjonene, som reduserer de samlede utbetalingene til lønn, har vært vesentlig lavere i 2021 enn året før. Reduksjonen i Nav-refusjonene reflekterer en nedgang i sykefraværet i 2021. De totale refusjonene er redusert med ca 0,69 millioner kroner i forhold til 2020.

Lønnsandel av driftsutgiftene er om lag 73,5 prosent.

Investeringer

Utgiftene til investeringer er økt med 0,64 millioner kroner fra 2020 til 2021, og skyldes både normale utskiftninger av IT-utstyr og ytterligere supplering av utstyr til fjernarbeid i forbindelse med pandemien. Investeringene beløper seg totalt sett til ca 1,67 millioner kroner. I hovedsak er det IT-utstyr, utskifting av noe utstyr til kontorlokalene, og investeringer i HMS-relatert inventar for å tilrettelegge for tilbakekomst etter pandemi.

Andre driftsutgifter

Andre utbetalinger til drift utgjorde ca 25,4 millioner kroner. Det er totalt sett en økning på 1,5 millioner kroner i forhold til 2020. Prismodellen for elektroniske oppslagsverk og digitale abonnementer er endret, og dette medfører økte kostnader for oss. Forøvrig har det vært en større prisstigning enn forventet.

Husleie er den største enkeltutgiften. Husleie for Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) inngår i denne posten. Av de samlede husleieutgiftene på ca 12,5 millioner utgjør Sivilombudets egne husleieutgifter 10,6 millioner kroner.

Kjøp av konsulentttjenester har økt med omlag 0,39 millioner kroner. Konsulentmidlene er knyttet til bistand til innføring av det nye arkivgrensesnittet Elements og forberedelser til periodisering av

arkivet, konsulentbistand til statistikk- og analyseprosjektet som er igangsatt for å se på bedre bruk av klagesaksdata i virksomhetsstyringen, rekrutteringsbistand, samt bistand til utvikling av roboten i arkivet. Det er også medgått midler i forbindelse med navnebyttet i 2021.

Utgiftene til vikarer er redusert noe som følge av at innleid vikar er erstattet med fast ansatt.

Øvrige driftsutgifter er økt med omlag 1 million, noe som skyldes normal variasjon i drift og generell prisstigning.

Belastningsfullmakter

I 2021 har Sivilombudet, i tråd med Stortingets vedtak i 2014, vært samlokalisert med og ytt administrative tjenester til Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). NIM har gradvis overtatt egen administrativ drift innen bl.a. økonomi-, lønn- og personalforvaltning, men ombudet yter fortsatt noe støtte innen bl.a. kontordrift, resepsjonstjeneste og administrativ rådgivning.

Utgiftene til NIM i 2021 som er belastet NIMs bevilgning fremkommer i Sivilombudets artskontorrapportering med tilhørende noter. I 2021 har Sivilombudet belastet NIMs bevilgning, kapittel 45 Norges institusjon for menneskerettigheter, post 01, med knapt 2 millioner kroner i forbindelse med samlokaliseringen. Hoveddelen av det som er betalt av Sivilombudet gjelder husleie, som beløp seg til ca 1,8 millioner kroner.

Mellomværende med statskassen

Mellomværende med statskassen utgjorde pr. 31.12.2021 ca 3 millioner kroner. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværendet består av. Foruten rapportert mellomværende hadde Sivilombudet påløpt leverandørgjeld på ca 4,3 millioner kroner som ikke er betalt og derfor ikke fremkommer som utgift i årsregnskapet. Beløpet henføres bl.a. til behandlede fakturaer med senere forfall knyttet husleie og IT-utgifter. Jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 8. Sivilombudet har ikke kapitalposter i statens kapitalregnskap.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor for Sivilombudet. Årsregnskapet for 2021 er ikke ferdig revidert, men revisjonsberetningen antas å foreligge innen utløpet av 2. kvartal 2022. Revisjonsberetningen for årsregnskapet offentliggjøres på ombudets nettsider når den har blitt offentlig tilgjengelig.

Virksomheten forvalter ingen statlige fond.

Oslo, 2. februar 2022

Hanne Harlem
sivilombud

Dokumentet er godkjent elektronisk og har ikke håndskrevet underskrift.

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser

regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Noter viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.